

Magnus Heinason - Túrfrágreiðing
Yvirlitstrolingar. Túrur nr. 1406
Tíðarskeið 5-19/03 2014

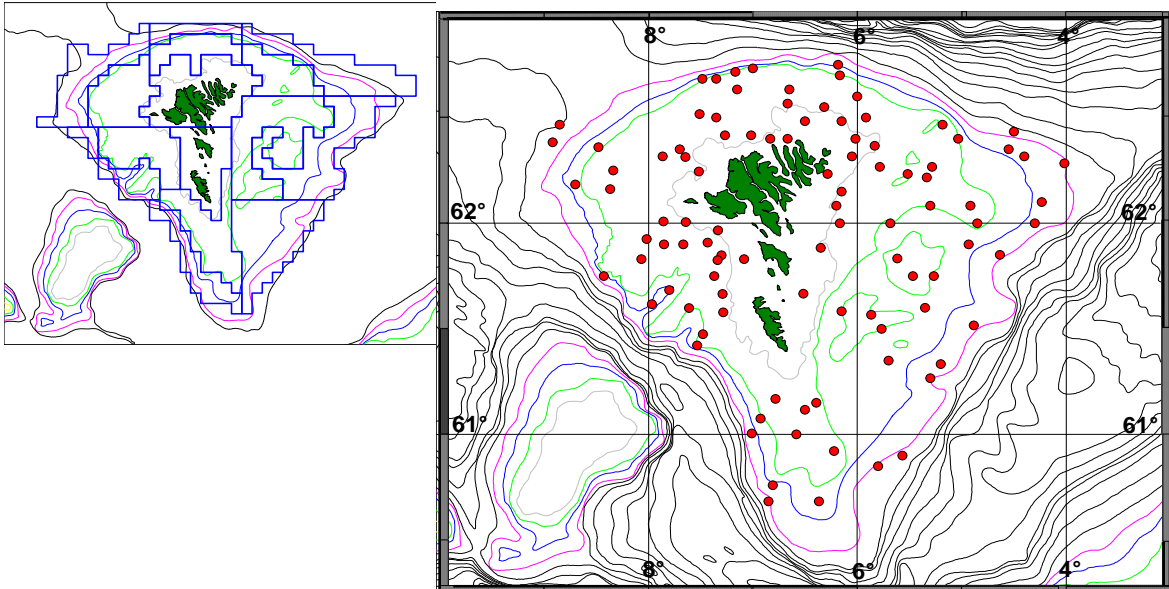
Fólk frá HAV.: Jens Arni Thomassen, Luis R. Cruz, Regin Kristiansen og Jákup Reinert.

Ábyrgd: Jákup Reinert, ið eisini var toktleiðari.

Endamál: Hetta var annar túrurin av vár-yvirlitstrolingunum í ár. Høvuðsendamálið við hesum túrum er at fáa til vega tilfar, ið skal nýtast í stovnsmetingunum av toski, hýsu og upsa, t.e. veiða í vekt og í tali, longdarbýti, vektbýti, aldursbýti, kynsbýti og kynsbúning av nevndu sløgum. Umframt skal vekt, tal og longdarbýti skrásetast fyri øll fiskasløg, ið verða veidd, og nytruprøvar skulu eisini takast av øðrum sløgum, sí niðanfyrri. Eisini skulu magakanningar gerast av toski, hýsu og upsa..

Reiðskapur: 116 fóts kassatrol við 40 mm meskum í posanum. Steinshamn lemmar. Breittlar 60 og 120 m.

Kanningarøki: Trolstøðirnar eru lagdar kring allan Landgrunnin grynri enn 500 m, sí mynd 1. Hetta eru støðir, ið eru tiknar á hesum báðum túrunum í vár, t.e. bæði á seinasta túri (1404) og á hesum túrinum (1406).

Mynd 1. Yvirlitstrolingar á vári við Magnusi Heinasyni. Landgrunnurin er býttur upp í 15 øki (myndin til vinstri). Ávíst tal á støðum verður tikið í hvørjum øki, tilsamans 100 støðir fyri allan Landgrunnin. Somu støðir verða tiknar á hvørjum ári.

Um túrin: Vegna veður varð ikki farið av stað fyrr enn mánadagin 10. mars kl. 10¹⁵. Av teimum ialt 100 trolstøðunum, ið verða tiknar á yvirlitstrolingunum á vári, vórðu 64 støðir tiknar fyrra túrin; sostatt vóru 36 støðir eftir at taka á hesum túrinum. Byrjað varð at fiska mánadagin 10. mars kl. 13 á eini støð í Sandshavinum, og so varð hildið á longur vestur og

síðani suðuryvir vestanfyri. Veðrið var sera vánaligt, serliga fyrstu dagarnar, og onkur bakkdagur var umframt dagar, har bert eydnaðist at taka heilt fáar støðir. Tískil lógu 4 støðir eftir, tá Magnus Heinason kom á Havnina aftur týskvøldið 18/3 kl. 23¹⁵. Avrátt varð tí at royna at taka hesar 4 støðirnar á næsta túri, áðrenn farið varð út á Føroyabanka at gera yvirlitstrolingar har. Vegna veður eydnaðist tað tó bert at taka 2 støðir; sostatt vórðu bert 98 støðir tiknar á vári í ár.

Prøvataking: Veiðan varð viðgjørd sambært sýnishandbókini og kanningarætlanini, og eitt yvirlit yvir tal á nytru- og magaprøvum av ávikavist toski, hýsu, upsa, svartkjafti, longu, brosmu og sild sæst í talvu 1 niðanfyri. Samstundis sum nytrur vórðu tiknar, varð eisini skrásett longd, vekt, kyn og búningarstig, og regluliga vórðu magar av toski, hýsu og upsa tiknir og kannaðir umborð. Umframt hetta varð sild fryst til nærri kanningar í landi.

Talva 1. Yvirlit yvir nytru- og magaprøvar á Magnus Heinason túri nr. 1406.											
Toskur	Toskur	Hýsa	Hýsa	Upsi	Upsi	Svartkjaftur	Longa	Brosma	Sild		
Tal á nytraðum fiski	Tal á magum	Tal á nytraðum fiski	Tal á magum	Tal á nytraðum fiski	Tal á magum	Tal á nytraðum fiski	Tal á nytraðum fiski	Tal á nytraðum fiski	Tal á nytraðum fiski		
299	48	368	49	406	49	50	62 (magar=3)	20 (magar=2)	1 (magar=1)		
Tal á nytraðum fiski tilsamans:		1206									
Tal á magum tilsamans:		152									

Nær verða prøvarnir upparbeiddir: Ynskiligt er, at nyturnar skulu vera lisnar, og øll data lögð inn í databasu sum skjótast, helst áðrenn 12. apríl.

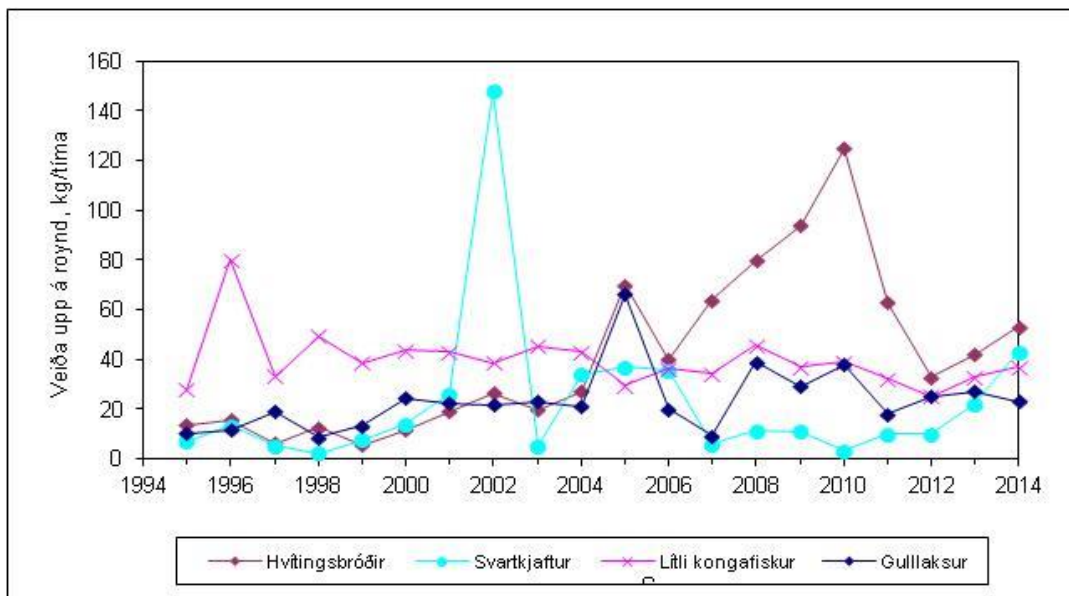
Fyribils úrslit: Ikki fyrr enn nyturnar eru lisnar, og øll data frá túrunum eru lögð í basu, ber til at siga nakað nágreiniligt um úrslitini av yvirlitstrolingunum á vári í ár, men nøkur ávegis úrslit skulu takast fram. Talva 2 vísir yvirlit yvir veiðuna av teimum ymsu sløgnum á hesum túrinum; 36 fiskasløg vórðu veidd íalt umframt agnhøgguslokk, mathøgguslokk, hummara og ymiskt annað, ið er bólkað sum skrambul, t.d. grót, krossfiskar og igulker. Í somu talvu sæst eisini, á hvussu nógvum støðum tey einstøku fiskasløgini eru fingin, t.e. hvussu vanlig tey eru. Mest varð fingið av upsa, og síðani koma ávikavist hýsa, toskur, upsi, svartkjaftur, gulllaksur og lítli kongafiskur. Toskur og hýsa vórðu fingin á 79% av støðunum, lítli kongafiskur á 74% og upsi og hvítingsbróðir á 62%.

Um allar støðirnar í vár verða lagdar saman (báðir túrar), fæst ein heldur øðrvísi mynd (Talva 3). Á teimum 98 støðunum vórðu veidd 42 ymisk fiskasløg í mun til 43 sløg í fjør; umframt vórðu hummari, Jákupsskel, 4 sløg av høgguslokki og skrambul (sí omanfyri) fingin. Mest var av toski, og síðan koma ávikavist upsi, hýsa, hvítingsbróðir, svartkjaftur, lítli kongafiskur, gulllaksur og lýrur. Um títleikan er at siga, at hýsa varð fingin á 82% av støðunum, toskur á 81%, upsi á 74% og lítli kongafiskur á 73%.

Størsti denturin á hesum túrum verður lagdur á tosk, hýsu og upsa; men eisini fyri onnur sløg fast ein ábending um, hvussu nógv er til. Á myndunum 2-7 sæst veiða upp á roynd frá báðum yvirlitstrolingunum á vári (kg/tíma) fyri nøkur úrvald fiskasløg. Veiða upp á roynd verður vanlig nýtt sum eitt mát fyri, hvussu stórir stovnarnir eru í vekt. Tølini fyri t.d. upsa skulu tó takast við stórum fyrivarni, tí slíkar yvirlitstrolingar vísa seg at vera rættuliga óneyvar fyri upsa; hetta skyldast m.a., at upsi ofta gongur í torvum. Verður rakt við eina torvu, so fæst nógv, annars fæst lítið, og úrslitið sigur tí ikki so

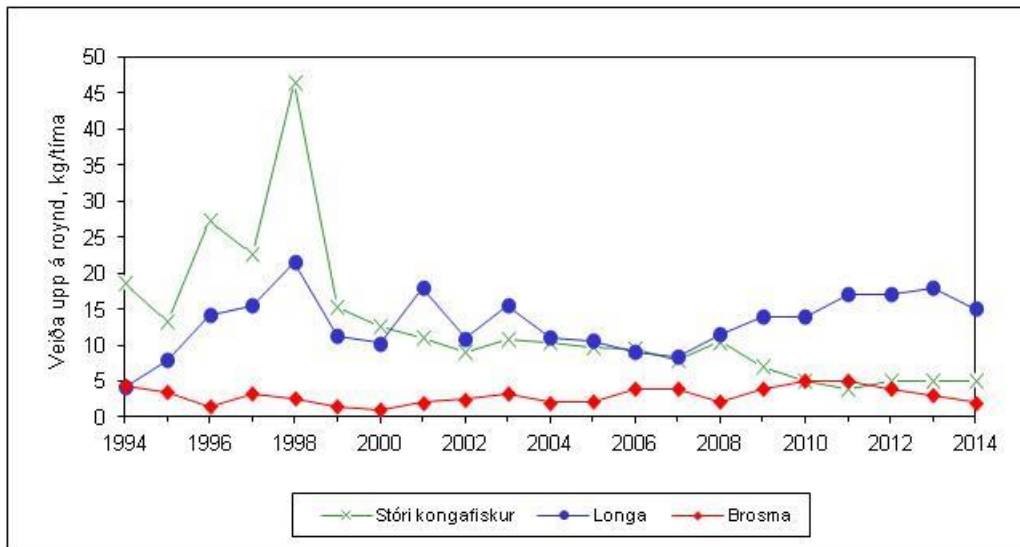
nógv um, hvussu nógv er til í øllum økinum. Nakað tað sama ger seg galdandi fyri tosk í gýtingartíðini, sum er í mars. Tá savnast hann ofta og stendur tættur í smáum økjum. Verður tóvað á tílíkum økjum, fæst nógv, uttan at tað neyðturviliga merkir, at stovnurin er stórus.

Eftir hesum úrslitum vaks hvítingsbróðir nógv í 4 ár herfyri, minkaði munandi aftur næstu 2 árin, men er nú aftur í vøkstri og tykist vera hampuliga væl fyri. Lítið hevur verið at fingið av svartkjaftri í fleiri ár, men nú sær betri út, serliga tí at væl meira hevur verið at fingið av smátffallandi fiski, sum merkir, at tilgongdin er batnað. Líti kongafiskur og gulllaksur tykjast at vera støðugir (Mynd 2).

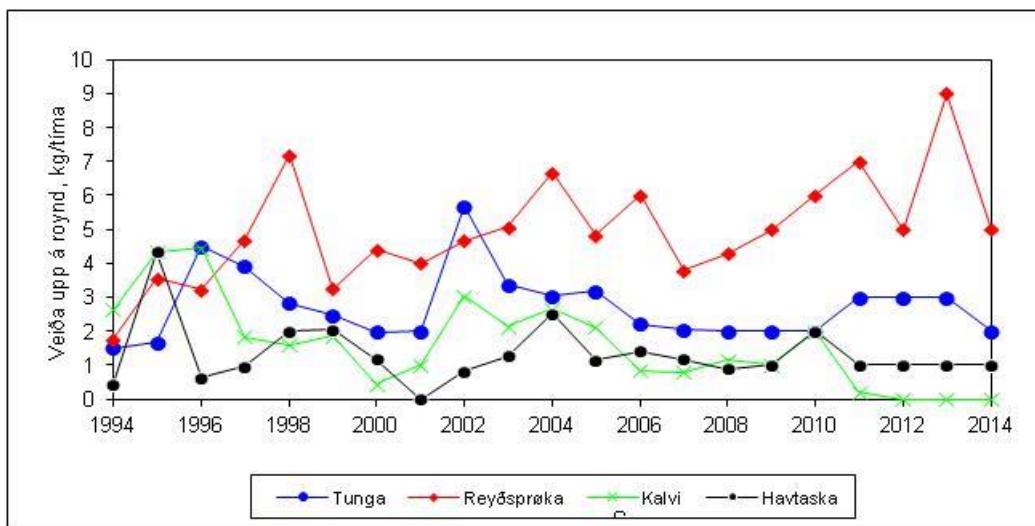

Mynd 2.

Longa tykist væl fyri, meðan brosma er í minking; stóri konga-fiskur hevur verið støðugur á einum lágum støði í fleiri ár (Mynd 3). Av flatfiski tykist reyðsprøka at vera væl fyri, tunga hevur verið støðug seinastu mongu árin, meðan sera lítið hevur verið at fingið av kalva seinastu fýra árin (Mynd 4).

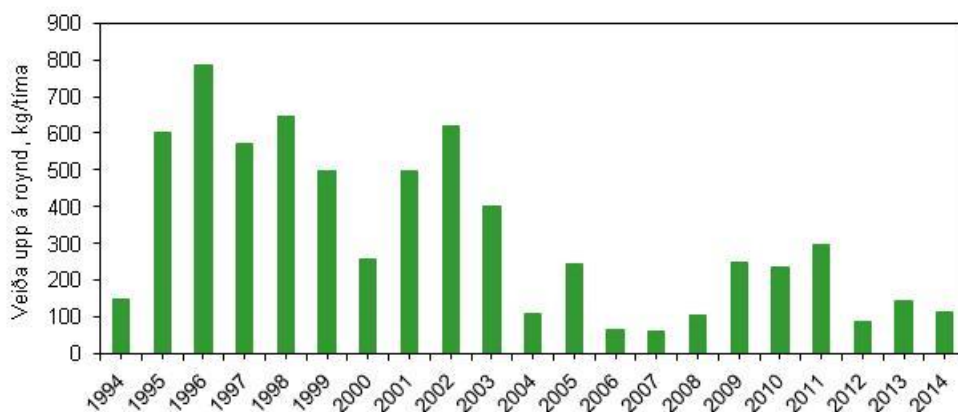
Mynd 3.

Mynd 4.

Við tí stóru roynd, ið er undir Føroyum, vil tilgongdin av ungfiski tey einstøku árinu í stóran mun gera av, hvussu stórir stovnarnir eru. Av tí sama er stórir partur av stovnunum ungar fiskur. Og bæði stovnur og veiða vilja vera skiftandi ár undan ári, tí tilgongdin er skiftandi. Seinastu nógvu árinu hevur náttúran verið kørg, og hevur hetta ávirkað tilgongdina av toski og hýsu serliga nógv. Vektin á einstøku fiskunum hevur sjálvandi eisini týdning fyri, hvussu stór stovnsvektin er. Í ár vóru bæði toskur, hýsa og upsi miðal fyri í holdum.

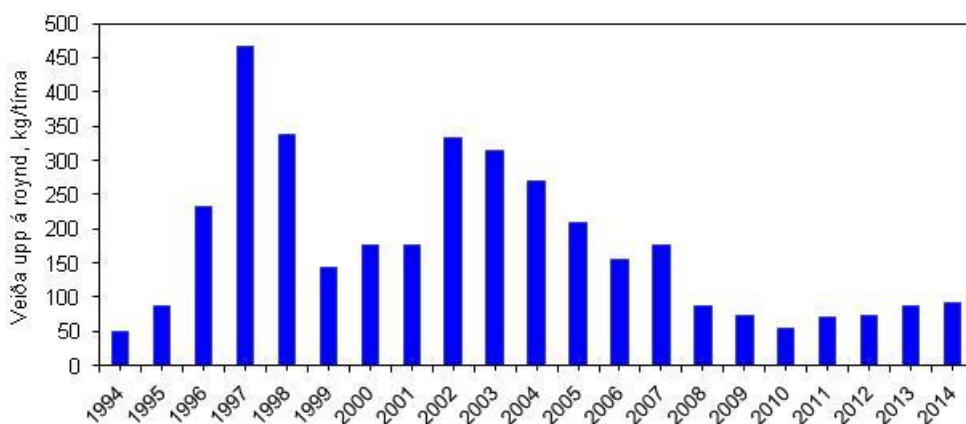
Toskur á Landgrunninum

Mynd 5. Veiða upp á roynd fyri tosk frá yvirlitstrolingunum á vári.

Á mynd 5 sæst, hvussu skjótt toskastovnurin kom fyri seg aftur eftir tey sera vánaligu kreppuárin, og var orsøkin teir sera góðu árgangirnir frá 1992 og 1993. Eisini hýsa vaks skjótt (Mynd 3), og var tað her 1993- og 1994-árgangirnir, ið skaraðu framúr. Góð tilgongd fekk síðan toska-, hýsu- og upsastovnarar at vaksa, men frá 2002 minkaði toskastovnurin nógv til søguliga lág virði. Síðan 2007 vaks stovnurin aftur vegna hampuliga góða tilgongd, serliga av 2008-árgangunum, men seinastu trý árin er lítið fingið. Ikki fyrr enn nytrurnar eru lisnar um einar tvær vikur, kann aldursbýtið í stovninum verða roknað, so at m.a. støddin á nýggjum árgangum kann verða met. Fyribils tykist tilgongdin at vera lítil seinastu árin.

Hýsa

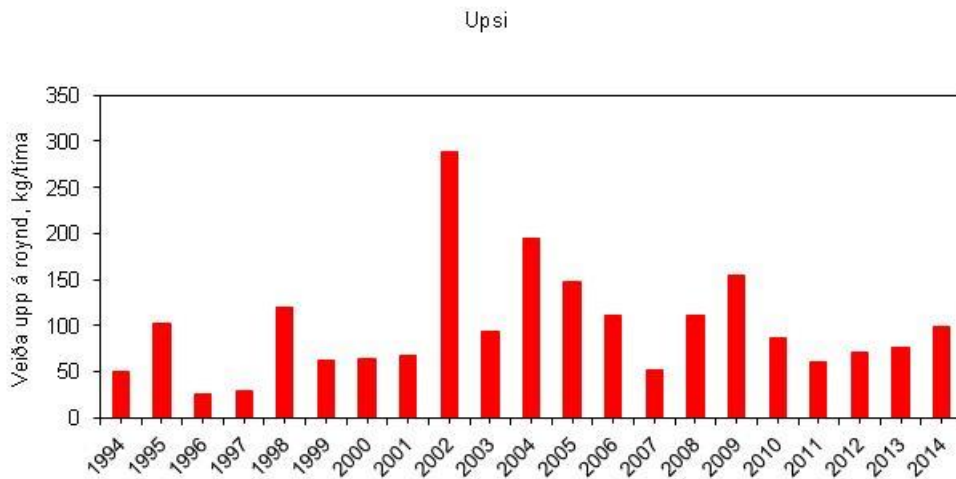

Mynd 6. Veiða upp á roynd fyri hýsu frá yvirlitstrolingunum á vári.

Fyri hýsu er veiðan upp á roynd støðugt minkað síðan 2002, og var úrslitið í 2010 á leið tað í 1994 (Mynd 6); størsta orsøkin til hesa minking stavar helst frá vánaligari tilgongd

í nógv ár. Síðan 2011 hómast ein lítil bati, ið serliga stavar frá batnandi tilgongd. Hesi seinastu 2 árin er nakað fingið av árs-gamlari hýsu, so vónandi fer stovnurin at vaksa aftur næstu árin.

Havandi í huga ta stóru óvissu við slíkum kanningum av upsa, so er ein varislig niðurstøða helst, at upsastovnurin er nakað minni enn miðal fyri tíðarskeiðið 2002-2009, men hann er ikki illa fyri (Mynd 7).

Mynd 7. Veiða upp á roynd fyri upsa frá yvirlitstrolingunum á vári.

2. apríl 2014 Jákup Reinert

Talva 2.		Yvirlit yvir veiðu pr. fiskaslag á túri 1406	
		34 stöðir íalt	
Fiskaslag	Veiða, kg	Stöðir við fiski, %	
Upsi	5052.657	62	
Hýsa	4063.456	79	
Toskur	1970.263	79	
Svartkjaftur	772.586	38	
Gullaksur	634.717	32	
Lítli kongafiskur	580.753	74	
Longa	474.770	53	
Hvítingsbróðir	328.284	62	
Havmús	201.115	12	
Stóri kongafiskur	174.110	29	
Reyðsprøka	87.768	38	
Hvítingur	87.159	29	
Brosma	55.345	24	
Blálonga	53.080	9	
Knurrhani	51.764	41	
Skrambul	45.504	65	
Lítla brosma	41.334	6	
Kjaftsvarti kongafiskur	32.433	24	
Trantkongafiskur	31.535	9	
Mathøgguslokkur	29.430	50	
Silvurmurtur	27.102	9	
Tunga	24.972	47	
Rognkelsi	18.433	15	
Lálla	17.809	21	
Halahvassa skøta	17.560	3	
Liri	16.990	6	
Sandsprøka	11.139	29	
Glaskvoysa	7.647	9	
Kalvi	6.410	3	
Hvassasprek	6.064	18	
Búksvarti hávur	5.797	6	
Skøta	5.575	3	
Havtaska	4.623	6	
Streymisild	3.402	6	
Kjaftsvarti hávur	3.018	3	
Lýsingur	2.700	3	
Agnhøgguslokkur	1.120	3	
Humhari	0.705	6	
Steinbitur	0.464	3	
Sild	0.401	3	

Talva 3. Yvirlit yvir veiðu pr. fiskaslag á vári 2014
Báðir túrar tilsamans - 98 stöðir íalt

Fiskaslag	Veiða, kg	Stöðir við fiski, %
Toskur	11095.494	81
Upsi	9641.768	74
Hýsa	8951.760	82
Hvítungsbróðir	5237.944	67
Svartkjaftur	4178.227	38
Lítli kongafiskur	3635.370	73
Gulllaksur	2272.245	33
Lýrur	2000.450	2
Silvurmurtur	1509.532	6
Longa	1447.117	57
Stóri kongafiskur	540.903	28
Reyðsprøka	444.008	34
Hvítingur	299.031	35
Havmús	225.416	7
Tunga	211.444	60
Brosma	202.830	27
Skrambul	194.893	68
Knurrhani	177.115	31
Mathøgguslokkur	99.952	34
Blálonga	71.105	5
Trantkongafiskur	61.785	4
Havtaska	58.533	11
Sandsprøka	51.358	35
Lítla brosma	50.280	6
Rognkelsi	44.678	11
Lálla	40.305	8
Kjaftsvarti kongafiskur	38.576	14
Hvassasprek	30.186	16
Halahvassa skøta	17.560	1
Liri	16.990	2
Eledone	11.563	1
Steinbítur	10.044	5
Makrelur	10.034	3
Glaskvoysa	9.962	6
Kalvi	7.668	3
Agnhøgguslokkur	6.450	6
Búksvarti hávur	5.797	2
Skøta	5.575	1
Sild	4.899	6
Streymisild	3.402	2
Kjaftsvarti hávur	3.018	1
Lýsingur	2.700	1
Tindaskøta	0.827	1
Hummari	0.705	2
Jákupsskel	0.484	4
Glýsufiskur	0.175	2
Tannhøgguslokkur	0.173	1
Lodna	0.052	1
Nebbasild	0.005	1